

(อม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ. ๑๘ / ๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. /๒๕๖๔

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๒ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมคิด มากวงษ์ ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๒ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๓
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึง
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี อำเภอ

เมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นนทบุรี ที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันและให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาคำร้องและเอกสาร ประกอบคำร้องแล้ว พิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สำนักงาน ได้สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อุทธรณ์ของผู้ร้องและคำแก้อุทธรณ์ของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ จนถึงวันที่ผู้ร้องยื่น คำร้อง ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สิน คือ เงินฝาก ธนาการ ๙ บัญชี ที่ดิน ๙๑ แปลง เงินกู้จากธนาการ ๓ บัญชี รถจักรยานยนต์ของคู่สมรส ๗ คัน และ รายการเงินเบิกเกินบัญชี ธนาการไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ๒ บัญชี และคดีส่วนอาญาขาด อายุความแล้ว

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิด ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ขาดอายุความทางอาญาแล้ว จะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่

ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การดำรงตำแหน่งทางการเมือง การพ้นจากตำแหน่งทางการเมือง การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ไม่ใช่สิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองที่เป็นผลของการกระทำความผิดซึ่งแยกต่างหากจากโทษทางอาญา และบัญญัติขึ้นเพื่อบังคับเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลักสำคัญรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นั้น มีผลบังคับใช้ขณะกระทำความผิด เพียงแต่เปลี่ยนให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นศาลที่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคดีแทนศาลรัฐธรรมนูญเท่านั้น อีกทั้งโทษทางการเมืองหรือการพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมืองมิใช่กรณีที่สืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา และการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งก็ไม่ใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา ทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติมาตรการบังคับทางการเมืองและบทลงโทษทางอาญาแยกไว้คนละหมวด ย่อมมีเจตนารมณ์แบ่งแยกออกจากกันอย่างชัดเจน ดังนั้น เมื่อมาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช่โทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ จึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการบังคับทางการเมืองได้ นั้น เห็นว่า การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและสิทธิเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือการห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองซึ่งมีผลเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลมีอำนาจ

บังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาวินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้นั้นกระทำความผิดอาญาโดยจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ มาตรการบังคับทางการเมืองจึงเป็นผลสืบเนื่องมาจากการวินิจฉัยความรับผิดในทางอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ การที่ผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้ศาลเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ย่อมเป็นการขอให้ศาลวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนความรับผิดทางอาญาที่ขาดอายุความไปแล้ว จึงแสดงให้เห็นว่ามาตรการบังคับทางการเมืองรวมเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาโดยไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาได้ดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง ดังนั้น เมื่อการกระทำส่วนนี้เป็นอันขาดอายุความทางอาญาไปแล้ว ซึ่งมีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปโดยศาลไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดอาญาตามคำร้องหรือไม่ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ส่วนอุทธรณ์ข้ออื่นของผู้ร้องไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยเพราะไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลงไป ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

วินิจฉัยยื่น.

นายแรงรณ ปรีพนธ์พนพิสุทธิ์

(อม.๒๓)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ. ๑๘/๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. /๒๕๖๔

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๒ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมคิด มากวงษ์ ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง

อุทธรณ์คัดค้าน

คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง

ลงวันที่ ๒๒

เดือน มกราคม

พุทธศักราช ๒๕๖๓

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์

รับวันที่ ๑๙

เดือน ตุลาคม

พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยความอันเป็นเท็จหรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี อำเภอ

เมื่อนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นนทบุรี ที่ดำรงอยู่จนถึงวันยื่นคำร้อง และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตรวจคำร้องและเอกสาร
ประกอบคำร้องแล้ว พิจารณายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ส่วนงานการไต่สวนของคณะกรรมการ
ป.ป.ช. อุทธรณ์ของผู้ร้อง และคำแก้อุทธรณ์ของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติ
ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี เมื่อ
วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ จนถึงปัจจุบัน
ผู้ถูกกล่าวหาขึ้นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้า
รับตำแหน่ง โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สิน คือ เงินฝากธนาคาร ๙ บัญชี ที่ดิน ๙๑ แปลง เงินกู้จาก
ธนาคาร ๓ บัญชีรถจักรยานยนต์ของคู่สมรส ๗ คัน และรายการเงินเบิกเกินบัญชี ธนาคารไทยพาณิชย์
จำกัด (มหาชน) ๒ บัญชี และคดีส่วนอาญาขาดอายุความแล้ว

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อความผิดฐานจงใจขึ้นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิด
ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี
ขาดอายุความทางอาญาแล้ว จะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่
ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การดำรงตำแหน่งทางการเมือง การพ้นจากตำแหน่งทางการเมือง การห้ามมิให้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง และการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ไม่ใช่สิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองที่เป็นผลของการกระทำความผิดซึ่งแยกต่างหากจากโทษทางอาญา และบัญญัติขึ้นเพื่อบังคับเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลักสำคัญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นั้นมีผลบังคับใช้ขณะกระทำความผิด เพียงแต่เปลี่ยนให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นศาลที่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคดีแทนศาลรัฐธรรมนูญเท่านั้น อีกทั้งโทษทางการเมืองหรือการพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมืองมิใช่กรณีที่สืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา และการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งก็ไม่ใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา ทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติมาตรการบังคับทางการเมืองและบทลงโทษทางอาญาแยกไว้คนละหมวด ย่อมมีเจตนารมณ์แบ่งแยกออกจากกันอย่างชัดเจน ดังนั้น เมื่อมาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ จึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการบังคับทางการเมืองได้ นั้น เห็นว่า การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและสิทธิเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือการห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองซึ่งมีผลเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาวินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้นั้น

กระทำความผิดอาญาโดยจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ มาตราการบังคับทางการเมืองจึงเป็นผลสืบเนื่องมาจากการวินิจฉัยความรับผิดในทางอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ การที่ผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้ศาลเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ย่อมเป็นการขอให้ศาลวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนความรับผิดทางอาญาที่ขาดอายุความไปแล้ว จึงแสดงให้เห็นว่ามาตรการบังคับทางการเมืองรวมเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาโดยไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาได้ดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง ดังนั้น มาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวแม้มิใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ ก็ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาญาซึ่งรวมถึงการอยู่ในบังคับของอายุความทางอาญา เมื่อการกระทำส่วนนี้เป็นอันขาดอายุความทางอาญาไปแล้ว ซึ่งมีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปโดยศาลไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามคำร้องหรือไม่ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ส่วนอุทธรณ์ข้ออื่นของผู้ร้องไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยเพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยื่น.

นางนุจรินทร์ จันทร์พรายศรี

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๒ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมคิด มากวงษ์ ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๒ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี อำเภอ

เมื่อนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นนทบุรี ที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันและให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตรวจคำร้องและเอกสาร
ประกอบคำร้องแล้ว พิจารณายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ส่วนงานการไต่สวนของคณะกรรมการ
ป.ป.ช. อุทธรณ์ของผู้ร้องและคำแก้อุทธรณ์ของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า
ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่
๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ จนถึงวันยื่นคำร้อง
ผู้ถูกกล่าวหาขึ้นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้า
รับตำแหน่งโดยไม่แสดงรายการทรัพย์สิน คือ เงินฝากธนาคาร ๙ บัญชี ที่ดิน ๙๑ แปลง เงินกู้จาก
ธนาคาร ๓ บัญชีรถจักรยานยนต์ของคู่สมรส ๗ คัน และรายการเงินเบิกเกินบัญชี ธนาคารไทยพาณิชย์
จำกัด (มหาชน) ๒ บัญชี

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิด
ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี
ขาดอายุความทางอาญาแล้ว จะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่

ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การดำรงตำแหน่งทางการเมือง การพ้นจากตำแหน่งทางการเมือง การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ไม่ใช่สิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองที่เป็นผลของการกระทำความผิดซึ่งแยกต่างหากจากโทษทางอาญา และบัญญัติขึ้นเพื่อบังคับเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลักสำคัญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นั้นมีผลบังคับใช้ขณะกระทำความผิด เพียงแต่เปลี่ยนให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นศาลที่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคดีแทนศาลรัฐธรรมนูญเท่านั้น อีกทั้งโทษทางการเมืองหรือการพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมืองมิใช่กรณีที่สืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา และการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งก็ไม่ใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา ทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติมาตรการบังคับทางการเมืองและบทลงโทษทางอาญาแยกไว้คนละหมวด ย่อมมีเจตนารมณ์แบ่งแยกออกจากกันอย่างชัดเจน ดังนั้น เมื่อมาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ จึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการบังคับทางการเมืองได้ นั้น เห็นว่า เมื่อคดีเป็นอันขาดอายุความทางอาญา มีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ จึงเป็นกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยังไม่ได้มีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ผู้ถูกกล่าวหา กรณียังไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ สำหรับอุทธรณ์ข้ออื่นของผู้ร้องไม่ทำให้ผลของคดี

เปลี่ยนแปลงไป จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
พิพากษายกคำร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

วินิจฉัยยืน.

นายเสรี เพศประเสริฐ

(อม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ. ๑๘/๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. /๒๕๖๔

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๒ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมคิด มากวงษ์ ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๒ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี อำเภอ

เมื่อนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นนทบุรี ที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันและให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตรวจคำร้องและเอกสาร ประกอบคำร้องแล้ว พิจารณาคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อุทธรณ์ของผู้ร้องและคำแก้อุทธรณ์ของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ จนถึงปัจจุบัน ผู้ถูก กล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับ ตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สิน คือ เงินฝากธนาคาร ๙ บัญชี ที่ดิน ๙๑ แปลง เงินกู้จากธนาคาร ๓ บัญชีรถจักรยานยนต์ของคู่สมรส ๗ คัน และรายการเงิน เบิกเกินบัญชี ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ๒ บัญชี

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิด ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ขาดอายุความทางอาญาแล้ว จะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การดำรงตำแหน่งทางการเมือง การพ้นจากตำแหน่งทางการเมือง การห้ามมิให้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง และการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ไม่ใช่สิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองที่เป็นผลของการกระทำความผิดซึ่งแยกต่างหากจากโทษทางอาญา และบัญญัติขึ้นเพื่อบังคับเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลักสำคัญรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นั้นมีผลบังคับใช้ขณะกระทำความผิด เพียงแต่เปลี่ยนให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นศาลที่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคดีแทนศาลรัฐธรรมนูญเท่านั้น อีกทั้งโทษทางการเมืองหรือการพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมืองมิใช่กรณีที่สืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา และการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งก็ไม่ใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา ทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติมาตรการบังคับทางการเมืองและบทลงโทษทางอาญาแยกไว้คนละหมวด ย่อมมีเจตนารมณ์แบ่งแยกออกจากกันอย่างชัดเจน ดังนั้น เมื่อมาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ จึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการบังคับทางการเมืองได้ นั้น เห็นว่า การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและสิทธิเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือการห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองซึ่งมีผลเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาวินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้นั้น

กระทำความผิดอาญาโดยจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ มาตราการบังคับทางการเมืองจึงเป็นผลสืบเนื่องมาจากการวินิจฉัยความรับผิดในทางอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ การที่ผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้ศาลเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ย่อมเป็นการขอให้ศาลวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยใน ส่วนความรับผิดทางอาญาที่ขาดอายุความไปแล้ว จึงแสดงให้เห็นว่ามาตรการบังคับทางการเมืองรวม เป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาโดยไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาได้ดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง ดังนั้น มาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวแม้มิใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ ก็ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาญาซึ่งรวมถึงการอยู่ในบังคับของอายุความทางอาญา เมื่อการกระทำส่วนนี้เป็นอันขาดอายุความทางอาญาไปแล้ว ซึ่งมีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปโดย ศาลไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามคำร้องหรือไม่ กรณีจึงไม่อาจนำ มาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ส่วนอุทธรณ์ข้ออื่นของผู้ร้องไม่จำเป็นต้อง วินิจฉัยเพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

วินิจฉัยยื่น.

นายนิพนธ์ ช่วยสกุล

(อม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อช. ๑๘/๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อช. /๒๕๖๔

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๒ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมคิด มากวงษ์ ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๒ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึง
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี อำเภอ

เมื่อนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นนทบุรี ที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันและให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตรวจคำร้องและเอกสาร
ประกอบคำร้องแล้ว พิจารณาคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ
ป.ป.ช. อุทธรณ์ของผู้ร้องและคำแก้อุทธรณ์ของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า
ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่
๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ จนถึงขณะยื่นคำร้อง
ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องในกรณี
เข้ารับตำแหน่ง โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๙ บัญชี ที่ดิน ๙๑ แปลง
เงินกู้จากธนาคาร ๓ บัญชีรถจักรยานยนต์ของคู่สมรส ๗ คัน และรายการเงินเบิกเกินบัญชี ๒ บัญชี
และคดีส่วนอาญาขาดอายุความแล้ว

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิด
ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี
ขาดอายุความทางอาญาแล้ว จะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่
ผู้ร้องอุทธรณ์ในทำนองว่า สิทธิทางการเมืองไม่ใช่สิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เป็นมาตรการบังคับทางการเมืองที่เป็นผลของการกระทำความผิดซึ่งแยกต่างหากจากโทษทางอาญา และบัญญัติขึ้นเพื่อบังคับเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลักสำคัญ โทษทางการเมืองหรือการพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมืองมิใช่กรณีที่สืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา และไม่ใช้เป็นเพียงโทษอุปกรณ์ของโทษทางอาญา ทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติมาตรการบังคับทางการเมืองและบทลงโทษทางอาญาแยกไว้คนละหมวด ย่อมมีเจตนารมณ์แบ่งแยกออกจากกันอย่างชัดเจน ดังนั้นจึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการบังคับทางการเมืองได้นั้น เห็นว่า การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ หรือการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและสิทธิเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองซึ่งมีผลเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้นั้นกระทำความผิดอาญาโดยจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ มาตรการบังคับทางการเมืองจึงเป็นผลสืบเนื่องมาจากการวินิจฉัยความรับผิดในทางอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ การที่ผู้ร้อง

อุทธรณ์ขอให้ศาลเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ย่อมเป็นการขอให้ศาลวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนของความรับผิดทางอาญาที่ขาดอายุความไปแล้ว จึงแสดงให้เห็นว่ามาตรการบังคับทางการเมืองรวมเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาโดยไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาได้ดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง ดังนั้น มาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวแม้มิใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ แต่เมื่อการกระทำอันเป็นความผิดส่วนนี้เป็นอันขาดอายุความทางอาญาไปแล้ว และมีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปโดยศาลยังไม่ได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามคำร้องหรือไม่ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ สำหรับอุทธรณ์ข้ออื่นของผู้ร้องไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายวงศ์พร จิระภาค

(อม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ. ๑๘/๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. /๒๕๖๔

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๒ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมคิด มากวงษ์ ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๒ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี อำเภอ

เมื่อนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นนทบุรี ที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันและให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตรวจคำร้องและเอกสาร ประกอบคำร้องแล้ว พิจารณายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ส่วนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อุทธรณ์ของผู้ร้องและคำแก้อุทธรณ์ของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ จนถึงวันยื่นคำร้อง ผู้ถูกกล่าวหา ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สิน คือ เงินฝากธนาคาร ๙ บัญชี ที่ดิน ๙๑ แปลง เงินกู้จากธนาคาร ๓ บัญชีรถจักรยานยนต์ของคู่สมรส ๗ คัน และรายการเงินเบิกเกินบัญชี ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ๒ บัญชี และคดีส่วนอาญาขาดอายุความแล้ว

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิด ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ขาดอายุความทางอาญาแล้ว จะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การดำรงตำแหน่งทางการเมือง การพ้นจากตำแหน่งทางการเมือง การห้ามมิให้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง และการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ไม่ใช่สิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองที่เป็นผลของการกระทำความผิดซึ่งแยกต่างหากจากโทษทางอาญา และบัญญัติขึ้นเพื่อบังคับเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลักสำคัญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นั้นมีผลบังคับใช้ขณะกระทำความผิด เพียงแต่เปลี่ยนให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นศาลที่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคดีแทนศาลรัฐธรรมนูญเท่านั้น อีกทั้งโทษทางการเมืองหรือการพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมืองมิใช่กรณีที่สืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา และการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งก็ไม่ใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา ทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติมาตรการบังคับทางการเมืองและบทลงโทษทางอาญาแยกไว้คนละหมวด ย่อมมีเจตนารมณ์แบ่งแยกออกจากกันอย่างชัดเจน ดังนั้น เมื่อมาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ จึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการบังคับทางการเมืองได้ นั้น เห็นว่า การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและสิทธิเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือการห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองซึ่งมีผลเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาวินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้นั้น

กระทำความผิดอาญาโดยจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ มาตรการบังคับทางการเมืองจึงเป็นผลสืบเนื่องมาจากการวินิจฉัยความรับผิดในทางอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ การที่ผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้ศาลเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ย่อมเป็นการขอให้ศาลวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนความรับผิดทางอาญาที่ขาดอายุความไปแล้ว จึงแสดงให้เห็นว่ามาตรการบังคับทางการเมืองรวมเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาโดยไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาได้ ดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง ดังนั้น มาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวแม้มิใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ ก็ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาญาซึ่งรวมถึงการอยู่ในบังคับของอายุความทางอาญา เมื่อการกระทำส่วนนี้เป็นอันขาดอายุความทางอาญาไปแล้ว ซึ่งมีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปโดยศาลไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามคำร้องหรือไม่ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ส่วนอุทธรณ์ข้ออื่นของผู้ร้องไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยเพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยขึ้น.

นางวาสนา หงส์เจริญ

(อม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อช. ๑๘/๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อช. /๒๕๖๔

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๒๘ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมคิด มากวงษ์ ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๒ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี อำเภอ

เมื่อนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นนทบุรี ที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันและให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษายก คำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อุทธรณ์ของผู้ร้องและคำแก้อุทธรณ์ของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ จนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกกล่าวหายื่น บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่ง เมื่อ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สิน คือ เงินฝากธนาคาร ๙ บัญชี ที่ดิน ๙๑ แปลง เงินกู้จากธนาคาร ๓ บัญชีรถจักรยานยนต์ของคู่สมรส ๗ คัน และรายการเงินเบิกเกินบัญชี ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ๒ บัญชี

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิด ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ขาดอายุความทางอาญาแล้ว จะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การดำรงตำแหน่งทางการเมือง การพ้นจากตำแหน่งทางการเมือง การห้ามมิให้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง และการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ไม่ใช่สิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือการเพิกถอนสิทธิ สมัครรับเลือกตั้งเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองที่เป็นผลของการกระทำความผิดซึ่งแยกต่างหาก จากโทษทางอาญา และบัญญัติขึ้นเพื่อบังคับเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลักสำคัญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เพียงแต่เปลี่ยนให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นศาลที่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคดีแทนศาลรัฐธรรมนูญเท่านั้น อีกทั้งโทษทางการเมืองหรือการพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมืองมิใช่กรณีที่สืบเนื่องมาจากการ กระทำความผิดทางอาญา และการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งก็ไม่ใช่เป็นเพียง โทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา ทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติมาตรการบังคับทางการเมืองและบทลงโทษ ทางอาญาแยกไว้คนละหมวด ย่อมมีเจตนารมณ์แบ่งแยกออกจากกันอย่างชัดเจน ดังนั้น เมื่อ มาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ จึงไม่ อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการบังคับทางการเมืองได้ นั้น เห็นว่า การ เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและสิทธิเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือการห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี ตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ถือเป็นมาตรการ บังคับทางการเมืองซึ่งมีผลเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอัน สืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาวินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้นั้นจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน

และหนังสือภายในเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๕ วรรคท้าย มาตราการบังคับทางการเมืองจึงเป็นผลสืบเนื่องมาจากการวินิจฉัยความรับผิดในทางอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ การที่ผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้ศาลเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ย่อมเป็นการขอให้ศาลวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนความรับผิดทางอาญาที่ขาดอายุความไปแล้ว จึงแสดงให้เห็นว่า มาตราการบังคับทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาโดยไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาได้ดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง ทั้งหากจะถือว่ามาตราการบังคับทางการเมืองไม่มีอายุความก็อาจจะทำให้ระยะเวลาล่วงเลยไปจนยากที่จะหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ว่ารายการทรัพย์สินและหนี้สินที่แสดงต่อผู้ร้องนั้นตรงต่อความเป็นจริงได้ และหากผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนั้นไปเกินกว่าห้าปีแล้ว การที่จะบังคับใช้มาตราการบังคับทางการเมืองด้วยการห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ย่อมเป็นอันไร้ผลโดยสิ้นเชิง ดังนี้ มาตราการบังคับทางการเมืองดังกล่าวแม้มิใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ ก็ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาญาซึ่งรวมถึงการอยู่ในบังคับของอายุความทางอาญา เมื่อการกระทำส่วนนี้เป็นอันขาดอายุความทางอาญาไปแล้ว ซึ่งมีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปโดยศาลไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามคำร้องหรือไม่ กรณีจึงไม่อาจนำมาตราการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ส่วนอุทธรณ์ข้ออื่นของผู้

ร้องไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยเพราะไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลงไป ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายประสิทธิ์ เจริญถาวรโกคา

(อม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี
ชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อช. ๑๘ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อม. อช. / ๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๒ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมคิด มากวงษ์ ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	ลงวันที่ ๒๒	เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๓
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์	รับวันที่ ๑๙	เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นกรณีเข้ารับตำแหน่งดังกล่าว ขอให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ตามพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์อุทธรณ์ของผู้ร้องและคำแก้อุทธรณ์ของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริง
เบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ผู้ถูกกล่าวหายื่น
บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งโดยไม่ได้
แสดง บัญชีเงินฝากธนาคาร ๙ บัญชี ที่ดิน ๙๑ แปลง รายการเงินกู้จากธนาคาร ๓ บัญชี
รถจักรยานยนต์ของภริยา ๗ คัน และรายการเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารของภริยา ๒ บัญชี

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า กรณีคดีส่วนอาญาขาด
อายุความจะนำมาตราการบังคับทางการเมืองมาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า
บทบัญญัติของกฎหมาย ได้กำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองและบทลงโทษทางอาญาแยก
ต่างหากออกจากกัน ไม่ถือว่ามาตรการบังคับทางการเมืองเป็นโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียง
ของโทษทางอาญา เมื่อมาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช่โทษทางอาญา จึงนำบทบัญญัติเรื่องอายุ
ความตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับกับมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ และ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๘๑ ไม่ได้ ดังนั้นการกำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองจึงไม่มีอายุความ ศาลฎีกาแผนก

คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงมีอำนาจพิพากษาสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งและให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาได้ เห็นว่า การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ และการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลที่สืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อศาลได้วินิจฉัยและพิพากษาในคดีส่วนอาญาว่า ผู้นั้นกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา คือ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๓ วรรคหนึ่งและวรรคสอง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๕ วรรคสามและวรรคท้าย เมื่อกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายหลักหรือกฎหมายสูงสุดของประเทศบัญญัติไว้เช่นนี้ จึงเห็นได้ว่า กฎหมายมีเจตนารมณ์ให้มาตรการบังคับทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญา มิได้มีวัตถุประสงค์ให้มาตรการบังคับทางการเมืองเป็นมาตรการหลักที่แยกออกจากโทษทางอาญา ดังนี้ แม้มาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช่โทษทางอาญา แต่ก็ถือได้ว่ามาตรการบังคับทางการเมืองเป็นผลสืบเนื่องจากความผิดทางอาญา จึงต้องอยู่ในหลักการเดียวกันกับโทษทางอาญา เมื่อคดีส่วนอาญาขาดอายุความทำให้สิทธิในคดีอาญามาฟ้องระงับไป จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทาง

(อม.๔๒)

- ๔ -

การเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องของผู้ร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น คดีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในปัญหาอื่นอีกต่อไปเพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลง

จึงวินิจฉัยยืน.

นายจักษ์ชัย เยพิทักษ์

(อม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี
ชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ. ๑๘ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. / ๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๒ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมคิด มากวงษ์ ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	ลงวันที่ ๒๒	เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๓
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์	รับวันที่ ๑๙	เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นกรณีเข้ารับตำแหน่งดังกล่าว ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีที่ดำรงอยู่จนถึงวันยื่นคำร้อง และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว พิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งตำแหน่ง ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร ๙ บัญชี ที่ดิน ๙๑ แปลง รายการเงินกู้จากธนาคาร ๓ บัญชี รถจักรยานยนต์ของภริยา ๗ คัน และรายการเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารของภริยา ๒ บัญชี ผู้ร้องไม่ดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ถูกกล่าวหาเนื่องจากคดีในส่วนอาญาขาดอายุความ

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า กรณีคดีส่วนอาญาขาดอายุความจะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่าการดำรงตำแหน่งทางการเมือง การพ้นจากตำแหน่งทางการเมือง การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรายการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ไม่ใช่สิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองที่เป็นผลของการกระทำความผิดซึ่งแตกต่างหากจากโทษทางอาญา และบัญญัติขึ้นเพื่อมุ่งเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลักสำคัญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นั้นมีผลบังคับใช้ในขณะกระทำความผิด เพียงแต่เปลี่ยนให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นศาลที่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคดีแทนศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งโทษทางการเมืองหรือการพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมืองมิใช่กรณีที่สืบเนื่องมาจาก

การกระทำความผิดทางอาญา และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองและบทลงโทษทางอาญาแยกต่างหากออกจากกัน โดยไม่ถือว่าโทษตามมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา การลงโทษตามมาตรการบังคับทางการเมืองจึงไม่ใช่โทษทางอาญา ไม่อาจนำบทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับกับมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ได้ การกำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองจึงไม่มีอายุความ เห็นว่า การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและสิทธิเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือการห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองซึ่งมีผลเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อศาลมีวินิจฉัยว่าผู้นั้นจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา มาตรการบังคับทางการเมืองจึงเป็นผลสืบเนื่องมาจากการวินิจฉัยความรับผิดในทางอาญา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๗ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ การที่ผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้ศาลสั่งให้ผู้ถูกกล่าวพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีที่ดำรงอยู่และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ย่อมเป็นการขอให้

ศาลวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำของผู้ถูกล่าหວ်อันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนความ
รับผิดชอบทางอาญาที่ขาดอายุความไปแล้ว แสดงให้เห็นว่ามาตรการบังคับทางการเมืองรวมเป็นส่วนหนึ่ง
ของคดีอาญาโดยไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดชอบทางอาญาได้ดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง ดังนั้น
มาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวแม้ไม่ใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ ก็ย่อมต้องอยู่
ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาญาซึ่งรวมถึงการอยู่ในบังคับของอายุความทางอาญาด้วย เมื่อการกระทำ
ส่วนนี้เป็นอันขาดอายุความทางอาญาไปแล้ว ซึ่งมีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปโดยศาล
ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกล่าหວ်กระทำความผิดตามคำร้องหรือไม่ จึงไม่อาจนำมาตรการ
บังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกล่าหວ်ได้ ส่วนอุทธรณ์ข้ออื่นของผู้ร้องไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยเพราะ
ไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลงไป ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษา
ยกคำร้องของผู้ร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

วินิจฉัยยืน.

นายพศวัจน์ กนกนาก